

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 6,— per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Een grote berg en zijn gelijkmaking

Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubabel zult gij worden tot een vlak veld.

Zacharia 4 : 7a

Bovenstaande woorden zijn een terugblik op het vijfde visioen van Zacharia. Reeds is gesproken — en zie hier de verklaring van het gezicht aangaande de gouden kandelaar en de zeven lampen — niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden. De Heere stelt Zich Borg voor Zijn eigen werk. Hij zal het volmaken. Niets kan dit tegenhouden.

Triomfantelijk wordt dit verzekerd in de dichterlijke woorden van de tekst: Wie zijt gij, o grote berg?

Een berg, een machtig natuurgewrocht, de kruinen verliezen zich in de wolken en de wortels slaan diep in de aarde. Wat is er meer op aarde onwankelbaar dan bergen en rotsen? De Bijbel gebruikt ze als een beeld van vastigheid en onverzettelijkheid, zo b.v. in Jesaja 54: Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer.

Bergen kunnen ons in de weg staan. Wegen liggen over bergen, moeilijk te begaan. Rotsen met uitstekende punten, met diepe ravijnen, gevaarlijk en moeilijk voor de reiziger.

Een berg is daarom het symbool van moeite en zorgen. In Bunyans Christenreize was er ook een heuvel, die genoemd werd: de heuvel moeilijkheid.

Men zegt wel eens in het gewone leven: ik zie er als een berg tegenop. Zo ook in bovengenoemde tekst. Dichterlijk overdrachtelijk wordt hier over een berg gesproken. Die berg van bezwaren en tegenheden betrof in Zacharia's dagen het bouwen van de tempel. Zerubabel moest die optrekken, maar hoeveel bezwaren waren er. De Samaritanen bestookten hen en spotten: Wat zullen deze amechtige Joden? Het is Sion, zeggen ze, niemand vraagt naar hen. En Isrel zelf, het was een klein hoopske volk, dat teruggekeerd was uit Babel. Ontmoedigd en teleurgesteld waren de grondslagen van de te bouwen tempel wel gelegd, maar daarna had men vanwege de tegenheden en ontmoedigingen het werk neergelegd. En daarom zond de Heere Zacharia en Haggai, die het bedrukte en ontmoedigde volk toeriepen: Wie zijt gij, o grote berg, enz. Zacharia betekent: De Heere gedenkt, en dit zegt alles, dit is een rijke troost voor een ellendig volk.

Hoevele malen beluisteren we dit in Gods Woord.

Psalm 25 zegt: Denk aan mij toch in gena, om Uw goedheid eer te geven.

Psalm 40: Ik ben wel ellendig, maar de Heere denkt aan mij.

In Psalm 106 zegt de dichter: Gedenk mijner mijn God, naar het welbe ragen tot Uw volk. Bezoek mij met Uw heil, dat ik gansche uwe het goede Uwer uitverkooenen, opdat ik mij met Uw erfdeel beroeme. En zeer tot bemoeiding van een mistroostig volk zegt de Heere door Jesaja's mond: Gij zult van Mij niet vergeten worden.

En daarom, als dat volk, ziende op de moedenemende omstandigheden, zegt: De Heere heeft mij vergeten en de Heere heeft mij verlaten, dan antwoordt de Heere op deze klacht: Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten? Ofschoon deze vergate, zo zal Ik toch u niet vergeten. Ziet, Gij zijt in Mijn handpalmen gegraveerd en uw muren zijn steeds voor Mij. En wat deze gedachten zijn? Dit zijn eeuwigheidsgedachten, gedachten des vredes en niet des kwaads. Dit is een gedenken in Christus Jezus. Dit zijn verbondsgedachten. De Heere zal het werk Zijner handen niet laten varen. Hij is de Onveranderlijke en dat voor een volk, dat in zichzelf niets dan veranderlijkheid is. En daarom: Hij heeft gedacht aan Zijn genade, Zijn trouw aan Isrel nooit gekrenkt. Voorwaar, ook in ons leven kunnen er grote bergen zich voordoen.

Ik noem hier eerst de berg van schuld en zonde. Door het ontdekkend licht van God de Heilige Geest leren wij onze zonde als een berg zien, die oprijst van de aarde naar de hemel.

Daar is ook de berg van onze verdorvenheden, die ons hart als een hel bezetten.

Vervolgens ook de berg van ongelooft en twijfel. Wij hebben een redenerend hart, dat de waarheid, ja de Heere Zelf en Zijn werk gaat verdenken. Ja, wat al banden van ongelooft en twijfel. En we kunnen die banden wel vaster maken, maar in der eeuwigheid niet losmaken.

Tenslotte is er de berg van verdrukking, huiselijke rampen en tegenspoeden. Wie kan ze opnoemen, al de moeiten en zorgen, al de benauwenissen van het menselijk hart? Geldt het niet in vele opzichten: Een kruis met rozen is 't menselijk lot, Is 't rijke leven, Uw gave, o God.

Wie zijt gij, o grote berg?

Hij spreekt die berg aan en wil als 't ware

zeggen: gij betekent niets voor het aangezicht van Zerubabel. Gij zijt groot en verheven, maar voor zijn aangezicht verdwijnt gij. De naam Zerubabel betekent: uit Babel gesproten. Hij was van koninklijken bloede, was uit Babel wedergekeerd. Uit Hem is Christus niet alleen geboren, maar hij was ook type van Christus. Een type vertoont een bijzondere karaktertrek van het tegenbeeld, zo ook hier. En gelijk in de tekst een bijzondere belofte ligt voor het opbouwen en voltooiën van het huis des Heeren, zo ook vinden wij ten opzichte van de meerdere Zerubabel een rijke belofte voor Gods ganse kerk. Ja, Gods kerk, gevestigd in het voornemen Gods, zal door alle verdrukking en vijandschap gebouwd en voltooid worden door Zerubabel, door Christus Jezus.

Voor het aangezicht des Heeren zult ge worden tot een vlak veld.

Reeds in zijn naam is Zerubabel een type van Christus. „Uit Babel gesproten”, toegepast op Christus, is ook Hij uit Babel gesproten. Hij heeft Zichzelf vernederd, de gestalte van een dienstknecht aangenomen, is Hij vlees geworden van ons vlees en is daaruit gesproten, voortkomende naar Zijn menselijke natuur uit het Babel onzer gevallen natuur.

Ja, voorwaar Christus had ook een berg voor Zich. Een geweldige berg, niets werkte mee, alles tegen. Zo ook in onze ziel.

Doch die berg zal verzinken, niet door zijn arm, maar voor zijn oog.

Door de aanblik van Zijn oog moet alles wijken. Johannes op Patmos beschrijft de heerlijkheid van Hem, en die heerlijkheid is ten goede van Zijn kerk. Hij immers zegt: Zijn ogen waren als een vlammeend vuur. Uit Zijn mond ging een tweesnijdend scherp zwaard. Ja, de tekenen Zijner overwinning draagt Hij. Hij draagt op Zijn kleed en op Zijn dij deze naam: Koning der koningen en Heere der heren. En met het oog op deze meerdere Zerubabel kan de kerk zingen:

Wat vijand tegen Hem zich kant,
Mijn hand, mijn onweerstaanb're hand,
Zal hem bekleen met schaamt' en schand',
Maar eeuwig bloeit de gloriekroon,
Op 't hoofd van Davids grote Zoon.

Ja, hoe hoog die berg mag zijn, hoe schrikkelijk in zijn vertoning, naarmate wij door het oog des geloofs mogen zien op Hem, naar die mate wordt die berg al kleiner. En zich verliezend in de Heere verdwijnt hij geheel. Welgelukzalig, zo we deze gezegende Zerubabel hebben leren kennen. Deze kennis is noodzakelijk. Dit is het eeuwige leven, dat ze U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt. Want zonder deze geloofskennis zullen we zonder deze Zerubabel onder deze berg van schuld, zonde en ellende bedolven worden. Dan geldt het:

Maar goddelozen doet Hij bukken,
Bezwingen onder d' ongelukken.

Daartegenover: Welgelukzalig allen, die op Hem betrouwen. Zij zullen niet beschaamd worden, nu niet, maar ook niet in de grote dag der eeuwigheid.

S.

S.

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

59

Wij hebben de genade des Heeren ernstig te zoeken om te volharden in het geloof dat de wereld overwint. Ons verdorven bestaan is altijd weer geneigd af te wijken van de Heere en van Zijn wegen.

Demas is niet staande gebleven in het geloof. Hij heeft mij verlaten, zegt Paulus, hij heeft de tegenwoordige wereld liefgekegen en is naar Thessalonika gereisd. Een korte mededeling met een ingrijpende en verstrekkende inhoud, die 't hart der oprechten bedroeft.

De man had naar zijn oordeel een mijn van grote betekenis ontdekt. Een zilvermijn kwam zijn hart in te nemen en dat deed hem de weg der zaligheid verlaten. En daaruit bleek dat de Zaligmaker der wereld hem niet echt dierbaar was als een geschenk van de Vader. De Heere Jezus heeft Zijn volk, Hem geschenken door de Vader, voor al de koninkrijken van deze wereld niet prijsgegeven. Hij had hen lief, heeft Zijn leven voor hen gegeven. Maar wordt die liefde tot verbinding aan Hem niet gezocht en niet gevonden, dan zijn en blijven wij wereldburgers met al onze godsdienst.

Vroeg of laat krijgt dat hart, daar het niet vernieuwd is, de tegenwoordige wereld weer daadwerkelijk lief en zie, het gaat erin onder. De vrouw van Lot was op weg naar Zoar en zij keek naar Sodom heen, want aan die ijdele stad was zij met haar hart verbonden, en zij veranderde in een zoutpilaar. Een oud monument dat ten zeerste onze aandacht moet trekken daar de Heere Jezus zegt: „Gedenkt aan de vrouw van Lot”. Laten wij, zo spreekt de Pelgrim, „in 't vervolg ons voordeel doen met hetgeen wij hier zien. Deze vrouw ont kwam aan het ene oordeel, want zij kwam niet om in de verwoesting van Sodom, maar zij werd gedood door het tweede, zoals wij zien. Zij veranderde in een zoutpilaar”.

Met een biddend hart zeide Hoop: „Dient zij ons tot waarschuwing en tot voorbeeld. Tot waarschuwing, opdat wij haar zonden zouden vlieden, of tot een teken welk oordeel hun zal overkomen, die deze waarschuwing niet ter harte nemen; zo werden ook Korach, Dathan en Abiram met detweehonderdvijftig, die in hun zonden omkwamen, tot een teken of waarschuwend voorbeeld gesteld.

Maar één zaak verbaast mij vooral, hoe Demas en zijn volgelingen zo vermetel daar ginds kunnen staan kijken naar diezelfde stad, om welke deze vrouw enkel door er naar om te zien (want wij lezen niet, dat zij ook maar één stap zijwaarts deed) in een zoutpilaar werd veranderd; voornamelijk daar het oordeel, dat over haar kwam, haar tot een voorbeeld stelde, dat binnen het bereik van hun gezicht valt; want als zij hun ogen slechts opslaan, moeten zij haar zien”.

„Ja, men moet zich daarover verbazen”, zo gaat de Pelgrim verder, „het toont ten duidelijkste hoe verhard zij zijn. Ik kan ze bij niemand vergelijken dan bij hen, die zakkenrollen in de tegenwoordigheid des rechters, of die beurzen willen snijden onder de galg. Van de mannen van Sodom wordt ons gezegd, dat zij „grote zondaars” waren, omdat zij zondaars waren tegen de Heere, dat is, als in Zijn tegenwoordigheid en in weerwil van al de goedertierenheden, die Hij hun bewezen had; want het land van Sodom was toen gelijk de hof van Eden te voren. Dit wekte Hem te meer tot naijver op, en maakte hun plaag zo heet als het vuur van de Heere uit de hemel die kon maken. En het is het billijkst dat degenen, die zondigen in het aangezicht van, ja, wat meer zegt in weerwil van zulke voorbeelden, die voortdurend voor hen geplaatst zijn om hen te waarschuwen, ook het strengste oordeel moeten ondergaan”.

„Ja”, zei Hoop in zijn hart, „wat gij daar zegt is ongetwijfeld de waarheid; en welk een grote genade is ons geschied, dat gij en voornamelijk ik niet tot zulk een voorbeeld gesteld zijn! Dat geeft ons reden om God te danken, te vrezen voor Zijn aangezicht en altijd te gedenken aan de vrouw van Lot”.

Gelukkig door te volharden in het geloof, te leven en te spreken met een biddend hart vanuit de dingen der eeuwigheid, kan de wereld

met haar begeerlijkheid geen kwaad aanrichten in het hart en leven van deze pelgrims. Ik zag nu, vanuit de rust des slaaps met mijn wakend hart, dat zij hun weg vervolgden, naar een schone stroom, door David genaamd: *de rivier Gods*; maar door Johannes: *de stroom van het water des levens*.

Hun weg voerde juist langs de oever, en daarom wandelden Pelgrim en Hoop hem met grote vreugde des harten. Zij dronken ook van het water der rivier en gevoelden zich daar door versterkt en verfrist.

Bovendien stonden aan beide oevers groene bomen, die allerlei vrucht voortbrachten; de bladeren aten zij ter voorkoming van overlading en andere ongemakken, die hun overkwamen, wier bloed door het reizen verhit wordt. Aan beide zijden van de rivier was ook een weide met schone leliën bezaaid. In die weide, welke het gehele jaar door groen was, legden zij zich neder en sliepen, want hier mochten zij gerust nederliggen. Bij het ontwaken aten zij weder van de vrucht der bomen en dronken weer van het water uit de rivier en vlijden zich wederom neder. Zo ver toefden zij verscheidene dagen en nachten en zij zongen:

Zie hoe kristallen stromen vlieten,
Opdat de Pelgrims aan de weg,
De frisse lafenis genieten;
Terwijl uit groene wei en heg
De liefelijkste geuren stijgen,
En aan der bomen groene twijgen
Het heerlijkst loof wenkt: plukt en eet -
Gewis, wie deze dingen weet,
Wat schone vrucht de bomen geven,
Hoe zelfs de blaad'ren zijn ten leven,
Verkoopt met vreugd er alles voor,
Dat hem deez' akker toebehoort.

De Heere stelt de goudmijn van Zijn Woord tegenover de zilvermijn van de wereld!

Toen zij weer lust kregen om verder te gaan, (want zij waren nog niet aan het einde van hun reis) aten en dronken zij en vertrokken. Nu zag de schrijver in zijn droom, dat zij nog niet ver waren, toen hun weg voor een tijd van de rivier scheidde, wat de reizigers niet weinig droefheid veroorzaakte. Toch durfden zij de weg niet te verlaten. De weg nu, die van de rivier afvoerde, was ruw en hun voeten waren gevoelig door het reizen, zodat hun ziel verdrietig werd vanwege de weg.

Daarom verlangden zij onder het lopen naar een betere weg. Nu was er een eindweegs voor hen uit ter linkerzijde van de weg een weide en een hek, dat men over moest, om er in te komen. De weide was genaamd: Bijkpadweide. Toen de Pelgrim dat bemerkte, zei hij tot zijn reisgenoot: „Indien deze weidelangs onze weg loopt, laten wij dan daarover gaan”. Hij ging naar het hek om te zien en zie een pad liep aan de andere zijde van de heining in diezelfde richting. „Dat is nu juist wat ik verlang”, zei de Pelgrim; „daar loopt het veel gemakkelijker. Kom mijn vriend! laten we aan de overzijde gaan!” En zo kwamen zij het rechte spoor te verlaten. Gelijk Christus op het rechte spoor der gehoorzaamheid de zaligheid verdiend heeft, hebben wij haar in gehoorzaamheid te zoeken. Met onze gemakzucht werken we ons in de grootste ellende.

A.

R. Kok.

Kiesrecht voor de vrouw in de kerk?

10.

Een besluit, dat ons waarschuwt.

Wij vechten niet tegen windmolens in de zaak van het kiesrecht voor de vrouw in de kerk. Ook niet in het uitspreken van de vrees, dat het voorgestelde kiesrecht de eerste stap is naar de vrouw in het ambt. Wij hebben de gronden voor die vrees genoemd naar aanleiding van de voorstellen met de daaraan verbonden toelichting op de laatste Generale

Synode van onze kerken. Er is nog een andere zaak, die oorzaak geeft om te vrezen, nl. het laatste besluit van de Generale Synode der Gereformeerde Kerken ten aanzien van de vrouw in het ambt. Dit besluit waarschuwt ons. Deze waarschuwing ligt niet in de inhoud van het besluit zelf. Was het maar waar! Het is meer de waarschuwing, die tot ons komt van het gestrande schip. Om dus ons schip niet in dezelfde richting te laten varen, waardoor een stranding onvermijdelijk zal zijn. In het eerste artikel van 29 februari j.l. hebben we al iets opgemerkt over de gang van zaken in dit opzicht in de Gereformeerde Kerk. We schreven toen: „In 1968 blijkt duidelijk uit de bespreking ter synode, dat het niet lang zal duren of de ambten van diaken, ouderling en predikant, zij het met de nodige differentiatie in haar taak, zullen ook door vrouwen bekleed worden. Alleen nog wachten op de Gereformeerde Oekumenische Synode, die in augustus vergaderen zal. Merkwaardig: de Gereformeerde Oekumenische Synode kan de snelle pas van de Gereformeerden niet bijhouden”.

Het is inmiddels nog erger gebleken dan in deze woorden vermoed werd. Reeds kort daarop nam de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken een zgn. principe-besluit om de kerkelijke ambten voor vrouwen open te stellen.

Uiteraard kunnen we in dit artikel niet de gehele tekst van dit synode-besluit overnemen. Het is wel van belang te vermelden, dat de synode bij de overwegingen tot dit besluit teksten uit Gods Woord als 1 Korinthe 14 : 33-36 en 1 Timotheüs 2 : 11-15 verklaard heeft zonder te letten op de daar vermelde scheppingsordinantie. Zo worden deze Schriftgedeelten gebruikt niet om de vrouw in het ambt af te wijzen, maar tot vermaning aangaande de wijze van het optreden in het bijzondere ambt door de vrouw. In ieder geval besloot de synode na de overwegingen „op grond van de gebleken behoefte aan de dienst van de vrouw in het ambt voor de opbouw van de gemeente en in aanmerking genomen, dat er geen afdoende gronden aan bepaalde Schriftgedeelten vallen te ontleenen om in het algemeen aan de vrouw een plaats in de diverse ambten van de kerk te ontzeggen, de ambten voor de vrouw open te stellen en haar daarin een volwaardige plaats te verlenen met een voor haar geëigende taak”.

Dit besluit was een „principe-besluit”. Wat betekent dat? Dat het besluit niet aanstonds uitgevoerd kan worden! De zaak moet immers besproken worden in de Gereformeerde Oekumenische Synode, die in augustus in Lunteren samenkomt. Op die synode wordt ook over de vrouw in het ambt gesproken en de Gereformeerde Synode had eerder besloten om met een beslissing te wachten tot na de G.O.S. Echter de haast was zo groot in de Gereformeerde Kerken, dat het niet mogelijk was om te wachten! Eén van de vrouwelijke(!) deputaten in deze zaak heeft verklaard, dat onder de vrouwen in de Gereformeerde Kerken een grote bereidheid is om actief deel te nemen aan de dienst van de kerk in onze tijd. En wegens die bereidheid moest de pas zo zeer versneld worden, dat de gepaste achting voor de Geref. Oekumenische Synode geheel uit het oog verloren werd. Immers: het hek is na zo'n besluit van de dam! Het woord principe-besluit duidt op een vergulde pil. Het besluit mag pas uitgevoerd worden als de discussies op de G.O.S. geen aanleiding geven om dit besluit op te schorten. Hoe zal dit echter ooit kunnen?

Een feit is: de weg naar de vrouw in het ambt is vrij in de Gereformeerde Kerken. Reeds zijn in enkele gemeenten vrouwelijke ambtsdragers gekozen. Haar namen zijn al bekendgemaakt onder het kerknieuws van de christelijke pers. Ze kunnen pas bevestigd worden in september. Het is niet te miskennen, dat we in onze tijd verrassingen beleven. Helaas echter heeft de grote „men” op het kerkelijk erf geen oog voor het bijzonder verval en drijft de christelijke pers veelal met deze stroom mee.

Nu gaat het er ons niet om breed in te gaan op deze wonderlijke gang van zaken. Zelfs voorstanders van de vrouw in het ambt in de

Hervormde Kerk hebben hun verwondering uitgesproken over deze vreemde houding tegenover de Geref. Oekum. Synode. Uit alles blijkt de vrees van de Gereformeerde Kerken om toch vooral niet achterlijk genoemd te worden. Tegen zo'n soort vrees wordt meestal niet zo erg gesproken, omdat deze meer overeenkomt met de geest van deze tijd. Wij voor ons houden het dan liever met hen, die vrezen voor het verval van God en Zijn Woord en voor het opzij zetten van de inzettingen des Heeren.

Hebben wij dan iets met dit besluit te maken? Kunnen wij niet rustig onze weg gaan zonder dat we eindigen op de wijze van dit besluit? Dit laatste zou mogelijk zijn, maar in de praktijk is dit overigens wel zeer bedenkelijk.

Wij weten wel, dat we niet op een eiland leven binnen onze eigen kerken. En het is zeer merkwaardig, dat zij, die dit ook in het geheel niet wensen ten aanzien van de Gereformeerde Kerken, steeds maar verzekeren, dat wij bij het nemen van besluiten bij ons niet moeten zien naar wat er bij anderen van terecht komt. Bovendien kan ieder weten, dat op de komende Gereformeerde Oekumenische Synode een rapport zal dienen, waarin tegen vrouwelijke diakenen geen bezwaar wordt gemaakt, maar aanbevolen wordt de toelating van de vrouw tot de andere ambten nader te bestuderen. In de pers is er uitvoerig over geschreven. Onze kerken hebben met de Gereformeerde Kerken afgevaardigden op bedoelde synode. Is er dan niet alle reden om te vrezen?

Laten we ons dan waarschuwen door dit gestrande schip. Niet om als een farizeër boven hen te gaan staan, maar om in ootmoed én voor hen én voor onszelf te vragen om de koers naar Gods Woord.

D. Slagboom

28. UIT DE PRAKTIJK 22

Wat moeten wij daar nu van denken? Is dat nu echt, of is dat maar napraterij? Met alle geijkte termen, die wij gehoord hebben, konden wij er niet uit krijgen wat wij zo graag wilden horen, want de zaak waar het op aan komt, misten wij.

Zo wordt door ambtsdragers wel gesproken, wanneer zij na een huisbezoek weer huiswaarts keren. Er zijn mensen, die graag wat „schijnen” willen, en een stand op willen houden, ook wanneer zij ambtelijk bezoek ontvangen. 't Is opmerkelijk, dat sommigen altijd proberen om de zaak waar het om gaat te omzeilen en het gesprek te wenden op de bekeringsweg van overleden familieleden of andere bekende kinderen Gods. En dat kan wel aangenaam zijn, maar dat is toch het doel van het huisbezoek niet. Anderen proberen het gesprek in de richting van één of ander predikant te krijgen en dan heeft men doorgaans praat genoeg, maar daar mag het niet bij blijven, want dan blijkt wleens een veel te ver gaande voorliefde voor een mens, al is het dan een predikant. Sommigen behoeft men niet uit te lokken tot spreken, want zij beginnen zelf wel te vertellen wat gekend moet worden tot zaligheid. Dat geeft dan wel eens een gerede aanleiding om te vragen wat men er persoonlijk van geleerd heeft, maar dan blijkt het wel, dat de theorie goed is, maar dat de praktijk ontbreekt, zodat we wleens denken: wat gebruikt een mens toch veel listigheden om zelf maar buiten schot te blijven en wat te schijnen voor zijn medemens, terwijl hij de Heere toch niet bedriegen kan. Wij lezen toch in het Woord dat de Heere het hart aanziet, en wat heeft een mens er aan, te doen alsof en de Heere weet daar niet van. Hij ziet wat binnen in ons is, en wij zijn maar mensen, die af moeten gaan op hetgeen de mond uitspreekt.

Persoonlijk geloven wij, dat wij als ambtsdragers wel terdege hebben te vragen naar het begin en de gronden wanneer van het „leven” gesproken wordt. 't Is ons wel eens gebeurd, dat wij in een gezin op bezoek waren, waar door een paar gezinsleden een hoog woord werd gevoerd. Men wist goed te vertellen wat er al gekend moet worden, zal het wel zijn voor de eeuwigheid. Dat ging gepaard met vele bekende uitspraken zoals onder Gods levende volk worden gebruikt en met een haast afgodische verering van sommigen van des Hee-

ren geofende volk, zodat men meer waarde scheen te hechten aan de menselijke uitdrukkingen dan aan des Heeren Woord, en hoe minder wij voor deze dingen onze belangstelling toonden, destemeer werden de verhalen benadrukt.

Wij dachten: hoe krijgen wij die woordenstroom gestopt? en het werd in dat gezelschap al benauwder van binnen, want dan wordt het wel eens zuchten om licht en wijsheid. Zulke bezoeken zijn niet zo gemakkelijk, daar mag men er wel eens wat van leren om ook in deze de Heere te benodigen, daar wij bij de gedurigheid, ook een ambtsdrager, maar moeten leren dat onze ogen geopend moeten worden en dat wij licht van boven moeten ontvangen om een weinig in te komen in de gesteldheid van onze medemens. Toen wij dan ook spraken over wat er persoonlijk van gekend zal moeten worden, daar wij toch met een andermans bevindingen niet terecht zullen kunnen komen, stond de wagen vrijwel stil. Ik zeg „vrijwel stil”, want aan het beredeneren van deze dingen bleek toch nog heel wat waarde gehecht te worden. Van een „begin” wist men niet af, van zonde als persoonlijke schuld al evenmin, nog minder om verloren zondaar voor God te zijn in de beleving, want de belijdenis zonder de beleving is vrij goedkoop, en van de noodzakelijkheid van een Verlosser bleek ons ten enenmale niets, zodat wij er op gewezen hebben, dat alle gepraat over God en Goddelijke zaken zonder de toepassing daarvan in onze harten, ons geen nut en voordeel voor de eeuwigheid zal opleveren en dat het hoogst noodzakelijk is, dat wij die God te voet leren vallen, tegen Wie wij gezondigd hebben, want Hij ziet niet naar uiterlijke schijnvroomheid, maar naar waarheid in het binnenste, en waar het waarheid wordt, daar wordt de verbrokenheid en verslagenheid des harten gekend, daar begint alles op te houden waarmede we ons tot nog toe overeind hielden, daar krijgen wij met God en onszelf te doen.

En toen wij volgens het Woord gingen voorstellen hoe God nu op zulk een verslagen ziel wil nederzien, en in de onmogelijkheid van het schepsel een mogelijkheid openbaart van Godswege, konden wij merken, dat wij de zaak volgens hun mening toch veel te licht opvatten; wij vonden geen weerklank toen het ging over de zakelijke dingen, welke ondervonden worden als de Heere een zondaar trekt en overzet in het rijk van de Zoon Zijner liefde.

Van dit bezoek zouden we zeggen: wat is toch een mens; met vele woorden zich overeind houden, maar waar het op aan komt wordt ten enenmale gemist, en zo gaat het maar door tot de dag des doods, indien de Heere het niet verhoedt.

Maar dit bezoek was nog niet ten einde. Eén had zich niet in het gesprek gemengd; wij probeerden hem tot spreken te bewegen en dat gelukte. Maar nu hoorden wij geheel wat anders. Deze kwam voor de dag zoals hij was. Hoewel een getrouw kerkganger zijnde, vertelde hij ons dat het Woord hem als zodanig nog nooit wat had gedaan. Ik moet wel een hart hebben dat nog harder is dan ijzer; ik weet niet wat het is als het Woord indruk op een mens maakt, ik ben zo hard, en het verschrikt mij niet. Verstandelijk weet ik wel, dat het zo niet goed zal gaan, ik heb veelal harde gedachten van God, ik ben het er niet mee eens dat de één wel gegrepen wordt en de ander niet.

Toen deze woorden gesproken werden, schudde een paar gezinsleden hun hoofden en werd voor ons duidelijk verstaanbaar gezegd: „O o, wat een goddeloze man”.

Maar met deze man spraken wij gemakkelijker dan met de anderen, want hij kwam uit zoals hij was en hoewel dit vreselijk is en de natuur zich zo openbaarde, hebben wij hem gezegd, dat het met alle mensen van nature zo gelegen is, want het Woord is zo waar, dat wij verklaarde vijanden zijn van God en Goddelijke zaken en van onze eigen zaligheid.

Met deze man hadden wij meer ruimte om te spreken dan met de anderen. Dat klinkt misschien wel vreemd, maar het was zo. Wij hebben geprobeerd ook deze mensen te wijzen op de enige weg, door God in Zijn Woord geopenbaard. Dat was geen gemakkelijk bezoek, lezers.

J. van Heteren

Uit „Augustini Confessiones”

(„Augustinus' Belijdenissen”)

Augustinus was de voornaamste kerkvader van de westerse kerk in de 4^e eeuw. Zijn vader, Patricius, was een heiden, doch zijn moeder, Monica, was een christin. Hij werd in 354 te Thagaste (Noord Afrika) geboren. Aanvankelijk was Augustinus afkerig van het christendom. Wel lagen er veel gebeden voor hem van zijn godvrezende moeder. Bekend is haar uitspraak: „Een kind van zoveel gebed kan niet verloren gaan!”

Het behaagde de Heere hem te bekeren toen hij onder de bearbeiding kwam van de kerkvader Ambrosius. Reeds was hij onrustig gemaakt en zocht hij bevrediging bij de wijsbegeerte van het scepticisme, dat leerde: er is geen waarheid, en indien ze er is, is ze toch voor ons niet te kennen; vandaar dat dit stelsel kwam tot de stelling: het onderscheid tussen goed en kwaad (stel dat het er is) is voor ons niet te kennen; gevolg daarvan was, dat ook tenslotte het bestaan Gods in twijfel getrokken werd. Doch dit kon zijn ziel niet bevredigen, tot hij in aanraking kwam met de genoemde Ambrosius. De Heere zegende diens onderwijs en veranderde hem krachtadig. In 397 werd hij bisschop van HIPPO REGIUS; hij trad vooral op tegen de ketter PELAGIUS. Zeer krachtig verdedigde hij de leer der predestinatie of voorverordining.

Van zijn geschriften en werken zijn bekend: zijn strijdschriften tegen de Pelagianen; zijn werk over de heilige Drieëenheid en zijn groot apologetisch werk „Over de Stad Gods”. Vooral zijn ook bekend zijn „Confessiones” of „Belijdenissen”.

In dit werk heeft hij een beschrijving gegeven van zijn leven in de vorm van een belijdenis voor de Heere.

Wij lezen:

„Groot zijt Gij, Heere! en zeer te prijzen. Groot is Uw Majesteit, en Uw wijsheid is zonder getal. Toch wil een mens U prijzen, een mens, een klein deeltje Uwer schepping, dat zijn sterfelijkheid in zich omdraagt, als getuigenis zijner zonde, een getuigenis, dat Gij de hoogmoedigen wederstaat; en toch wil een mens, een nietig deeltje Uwer schepping, U verheerlijken. Gij roept hem, dat hij een vermaak hebbe in dat loven van U, dewijl Gij ons gemaakt hebt tot U en het hart onrustig in ons is, totdat het rust in U. Geef mij Heere! te weten en te verstaan of het aanroepen van U voorafgaat of het loven van U, en U te kennen eer geschiedt dan het aanroepen. Maar wie roept U aan, die U niet kent? Want die U niet kent zou iets anders kunnen aanroepen in plaats van U. Hoe toch zullen zij Hem aanroepen, in Wie zij niet hebben geloofd, en hoe zullen zij geloven, zonder die hun predikt. Zij zullen de Heere loven, die Hem zoeken. Want die Hem zoeken zullen Hem vinden en die Hem vinden zullen Hem verheerlijken. Heere, ik zal U zoeken, U aanroepende en ik zal U aanroepen, gelovende in U, want Gij zijt ons gepredikt. U, Heere! roept aan mijn geloof, dat Gij mij gegeven hebt, dat Gij mij hebt ingeplant door de mensheid van Uw Zoon, door de dienst van hem, die Hem mij verkondigd heeft.

En hoe zal ik U aanroepen, mijn God, mijn Heere en mijn God? Want als ik U aanroep roep ik U ook tevens in mij. En welke plaats is er in mij, waar mijn God in mij komen moge? Waar zou God in mij komen, God, Die hemel en aarde gemaakt heeft? Of bevatten U hemel en aarde, welke Gij gemaakt hebt en waarin Gij mij hebt gemaakt? Of, daar zonder U niets zijn zou wat is, zou dan al wat is U bevatten? En dewijl ook ik aldus ben, wat begeer ik, dat Gij in mij in komt, die niet zijn zou, indien Gij niet waart in mij? Al daalde ik in de hel, Gij zijt daar, Gij hebt gezegd: Ik vervul hemel en aarde.

Omvatten U dan hemel en aarde, dewijl Gij die vervult? Of vervult Gij ze en is er van Uw wezen over, dewijl ze U niet omvatten? En waarin stort Gij uit wat van U overig is, als hemel en aarde van U vervuld zijn? Of hebt Gij niet nodig, Gij Die alles omvat, dat Gij door iets omvat wordt? — Of zijt Gij overal geheel en omvat geen enkele zaak U volkomen?

Wat zijt Gij dan, mijn God, wat, zo vraag ik,

anders dan de Heere God? Want wie is God behalve God en wie is Heere dan onze Heere? O Allerhoogste, Machtigste, Almachtige, Allerbarmhartigste en Rechtvaardigste, boven alles Verhevene en Alomtegenwoordige, Allerschoonste en Meestvermogenste, Eeuwige en Onbegrijpelijke, Onveranderlijke, Die alles verandert, nooit nieuw, nooit oud, alles vernieuwende en Die de trotsen verouderen doet, terwijl zij het niet bemerken; altijd werkende, altijd rustende, vergaderende zonder behoefte te hebben, dragende en vervullende en voortbrengende, scheppende en voedende en volmakende, zoekende terwijl niets U ontbreekt. Gij bemint zonder te branden, Gij ijvert en zijt zeker; het berouwt U en Gij hebt geen smart; Gij toornst en Gij zijt kalm; Gij verandert Uw werk, en verandert Uw besluit niet; Gij neemt wat Gij vindt en Gij hebt het nooit verloren; nooit hebt Gij behoefte en Gij verblijdt U in winst; Gij zijt nooit begerende en Gij vordert rente in.

Er wordt U meer uit gegeven, dan Gij gegeven hebt en toch heeft niemand iets, dat niet het Uwe is. Gij geeft het verschuldigde, terwijl Gij niemand schuldig zijt; Gij geeft het en toch verliest Gij niets. Maar wat heb ik met dat alles gezegd, mijn God, mijn leven, mijn heilige liefelijkheid?

Of wat zegt iemand, als hij van U spreekt? Maar toch, wee hun, die over U zwijgen, alhoewel zij die spreken verstommen.

Wie zal mij geven in U rusten? Wie zal mij geven, dat Gij in mijn hart komt en dat zó bezielt, dat ik mijn smarten vergete en U als mijn enig goed omhelze? Wat zijt Gij voor mij? Ontferm U, opdat ik spreken moge. Wat ben ik voor U, dat Gij mij beveelt U te beminnen, en dat Gij als ik het niet doe, vertoont, en mij met grote straffen bedreigt? Het is U toch weinig, als ik U niet bemin. Ach mij! Zeg mij, door Uw ontfermingen, Heere, mijn God! wat Gij voor mij zijt. Zeg tot mijn ziel: Ik ben uw heil. Zeg het zó, dat ik het hoor. Zie de oren mijns harten zijn vóór U, Heere! Open ze en zeg tot mijn ziel: Ik ben uw heil. Na dat woord zal ik heengaan en U aangrijpen. Wil Uw aangezicht niet voor mij verbergen. Moge mijn oude mens sterven, opdat ik leve en Uw gedaante aanschouwe".

R.d.W. v.L.

Een ontboezeming

Het is al enige tijd geleden, dat een lezer van ons blad één en ander schreef naar aanleiding van een artikel in dit blad. In zijn laatste brief vertelde hij, dat de Heere hem reeds vroeg riep en lust gaf Zijn Woord en de geschriften onzer vaders naast onze belijdenisschriften te onderzoeken.

De leeslust tot het enige nodige bleef hem bij, hoewel hij nu de 80 reeds gepasseerd is. Hij mag door Gods genade zich hierin nog vermaken, niet tot strijd lust, want - zo schrijft hij - we blijven ook na rijk ontvangen genade zondaars, die elke dag als eenmaal Jozua bij de profeet Zacharia met vuile klederen staan. Het laatste gedeelte van zijn brief laten we hier volgen:

De weldaden, die de levendgemaakte Kerk toevloeien, ook in de toeleidende wegen, zijn alleen uit en naar het welbehagen van God de Vader. Dat is vandaag geen gemakkelijke opgave dit te prediken en hoort men wel klanken die Socinus en Arminius benaderen. Ja, het ambtelijk werk is en blijft een gewichtige en moeilijke taak.

Een voorrecht is het als we daarnaast de zondaar mogen gaan staan en er niet boven, en iets mogen bezitten van de liefde en toegankelijkheid van de apostel Paulus, verterende onder Zijn dienst.

Dan raken we ook wat voorzichtig met al de nieuwigheden in ons kerkelijk leven, waar veelal verbetering bij verandering ontbreekt, al geldt dit niet altijd principiële zaken; waarbij de vraag rijst, waar gaan we heen? ook ziende naast ons.

Zelden ontmoet men nog een mens die in zijn ongeluk is gezet, waar toch het innerlijk werk begint. Volle avondmaaltafels zouden dit niet doen vermoeden. Hoewel oog en hart hebben de voor het kleinste in de genade, wordt men

vaak geschuwd. Hopende dat deze ontboezeming u niet ergert, verblijft hij uw toegenegen heilwensende broeder.

Tot zover onze lezer.

We kunnen hem begrijpen. Wat hij schrijft leeft bij vele anderen. Daarom namen we dit gedeelte van zijn brief over.

Ons blad is tot stand gekomen uit de begeerte het pand te bewaren, dat de Heere ons heeft toebetrouwd.

Het kan niet ontkend worden, dat de tijd waarin we leven zeer ernstig is en vol gevaren om af te wijken van de rechte weg en genoeg te hebben aan een uitwendige godsdienstigheid. Dat velen eens bedrogen uitkomen is zeker. De Heere Jezus Zelf heeft er voor gewaar-schuwd, bv. in de gelijkenis van de tien maagden. Vijf hunner bleven buiten, hoewel ze uitgegaan waren de bruidegom tegemoet. Het vermaan blijft gelden: strijd om in te gaan. Wanneer we Gods Woord raadplegen vinden we voortdurend weer verval.

Het begon in de geschiedenis van Israël al, toen het volk enige jaren in Kanaan was. Het volk diende de Heere in de dagen van Jozua en de oudsten, die gezien hadden al dat grote werk des Heeren, dat Hijaan Israël gedaan had, maar daarna stond een geslacht op, dat de Heere niet kende, noch het werk dat Hij aan Israël gedaan had. Het volk verliet de Heere en diende de afgoden.

Zo is het doorgegaan.

Hoe menigmaal hebben de profeten moeten terugroepen tot de dienst des Heeren.

Het zijn er altijd maar weinigen geweest, die de Heere in waarheid gevreesd hebben.

In de dagen van de Heere Jezus was het niet anders. Toen was er geen afgodendienst, maar wel een leven in eigengerechtigheid en onverschilligheid en een roemen in uitwendige voorrechten. Er was voor Christus en Zijn leer geen plaats.

Daarmee is onze tijd te vergelijken. Het is niet al Israël wat Israël genaamd wordt. Het gaat om het geestelijke zaad van Abraham.

KERKNIEUWS

Prof. J. J. VAN DER SCHUIT

In andere bladen is op allerlei wijze reeds aandacht geschonken aan het heengaan en de begrafenis van Prof. Van der Schuit, die vele jaren een belangrijke plaats in ons kerkelijk leven heeft ingenomen. Hij was de laatste van een aantal hoogleraren — De Bruin, Van der Heiden, Van der Meiden en anderen — die vele jaren samen en/of na elkaar aan de toen nog theologische school hebben gearbeid en aan de oudere predikanten onderwijs hebben gegeven en die gezocht hebben de school en de kerken te dienen en te bewaren bij de waarheid van Gods Woord. Prof. Van der Schuit nam een eigen plaats in, ook als prediker. Meer dan eens hoorden we van bijzondere geestelijke zegen, die de Heere op zijn prediking gaf. Met uitzondering van Ds. Kok hebben alle predikanten-redactieleden van dit blad korter of langer tijd het onderwijs van Prof. Van der Schuit gevolgd. Zij bewaren daaraan een dankbare herinnering. Bij de begrafenis op 14 juni jl. waren zij bijna allen tegenwoordig. De overledene had zelf de begrafenis geregeld. Deze had een zeer eenvoudig karakter. Zo had de overledene het gewild. Dat is sprekend. Het gaat niet om de mens en niet om wat een mens gedaan heeft, maar om wat de Heere doet in en door een zondig menskind. Dat is alles vrije gunst. Op het graf werd in overeenstemming daarmee gezongen: 'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheer, Ps. 89 : 1.

B.

Boekbespreking

Bijbels dagboek, verzorgd door predikanten der Gereformeerde Gemeenten. Uitgave van N.V. Uitgeverij „De Banier”, Vianen.

Aan dit dagboek hebben twaalf predikanten medegewerkt. Ieder verzorgde de meditatie van een maand. Ds. C. Harinck verzorgde bovendien voor overdenkingen voor de christelijke feestdagen.

De meditatie beslaan een volle blz. Zij vermelden 2 of 3 bijbelgedeelten, welke in verband met het behandelde Schriftgedeelte kunnen worden gelezen. We hebben hieren daar verschillende meditatie gelezen en daarbij de indruk gekregen, dat we hier een dagboek hebben, dat ons

Daarom is het zo gevaarlijk, wanneer iemand zo gemakkelijk en lichtvaardig tot rust komt voor de eeuwigheid, of in de dodelijke rust blijft. Het is geen vanzelfsheid, wanneer een zondaar behouden wordt, maar een wonder van Gods ontfermende liefde. En dat wordt uitgewerkt in het hart naar Gods welbehagen. Dan komt er een roemen in Gods vrije gunst. Het gaat om het zaligmakend werk van Gods Heilige Geest. Zonder deze arbeid kan er veel schijn zijn, maar het wezen ontbreekt en dat kan niet worden gemist.

Dat is zeer onderscheiden van alles, wat de mens inwendig onvernieuwd laat.

De Heere Jezus sprak ook van twee bouwers. De één was spoedig klaar. Hij bouwde zijn huis op het zand. Dat huis viel toen de slagregen kwam en de waterstromen en de winden. De ander was niet zo spoedig gereed. Hij zocht een vaste grond en bouwde op een steenrots. Dat huis hield stand toen de slagregen en de waterstromen en de winden kwamen.

De Heere moge ons bewaren voor zelfbedrog en geve aan al Zijn knechten getrouwheid om het kostelijke van het snode te scheiden. We eindigen met een aanhaling uit I Cor. 3 : 9-14:

Want wij zijn Gods medearbeiders; Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij. Naar de genade Gods, die mij gegeven is, heb ik als een wijs bouwmeester het fundament gelegd, en een ander bouwt daarop. Maar een iegelijk zie toe hoe hij daarop bouwe. Want niemand kan een ander fundament leggen dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus.

En indien iemand op dit fundament bouwt goud, zilver, kostelijke stenen, hout, hooi, stoppelen, eens iegelijks werk zal openbaar worden, want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven. Zo iemands werk blijft, dat hij daarop gebouwd heeft, die zal loon ontvangen. Zo iemands werk verbrand zal worden, die zal schade lijden, maar zelf zal hij behouden worden, doch also als door vuur.

B.

Schriftuurlijk en ernstig wil toespreken. Uiteraard treft de ene overdenking meer dan de andere. De ene lezer is ook weer anders ingesteld dan de andere. Dat is geen bezwaar. De hoofdzaak is, dat we hier te maken hebben met een dagboek, dat rekening wil houden met onze tijden met de noodzakelijkheid om de Heere te zoeken en te vrezen. Uit vele bijbelboeken zijn teksten gekozen. Begonnen wordt met Genesis en geëindigd met Openbaring. Veelal wordt de volgorde in onze Bijbel in acht genomen. Met het kerkelijke jaar wordt niet gerekend. In september en oktober worden teksten uit de evangeliën genomen. De uitgeefster zorgde voor een keurige uitgave. Zeer vele verzoeken tot uitgaaf van dit dagboek bereikten haar. Daaruit blijkt wel, dat het in een behoefte voorziet. Een aanbevelen van onze zijde is dus niet nodig. Het boek zal zijn weg wel vinden.

Het werk kost gebonden in fraaie linnen band f 14,75.

B.

Denk om uw HART! Een te veel aangewicht kan fataal zijn! Onze doeltreffende en beslist onschadelijke

VERMAGERINGSKRUIDEN

hebben velen reeds geholpen!

f 6,- p. pak voor een maand.
Geen verzendkosten!

DROGISTERIJ SIKKING

BARREVOETESTRAAT 5, HAARLEM

Telef. 02500-17137 — Giro 17811

Zo juist verschenen:

„ACTA OF HANDELINGEN

van de Synode te Dordrecht in de jaren 1618-1619"

1016 pag., groot formaat, geb. in pr. band **f 45.-**
later f 55,-.

Verklaring van de brief aan de Galaten

door Dr. Maarten Luther
Prachtig gebonden

f 24.50

Beide boeken zijn een onmisbaar bezit voor ieder, die de leer der vaders wenst te onderzoeken. Verder leveren wij alle nieuwe uitgaven per omgaande en franko. Ruime sortering reformatorische theologie, Bijbels en Psalmböeken.

BOEKHANDEL J. BUTIJN

NIEUWSTRAAT 15 - WOERDEN - TELEF. 03480-2889